

Sarajevo, 20.05.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.05.2019.- 17.05.2019.

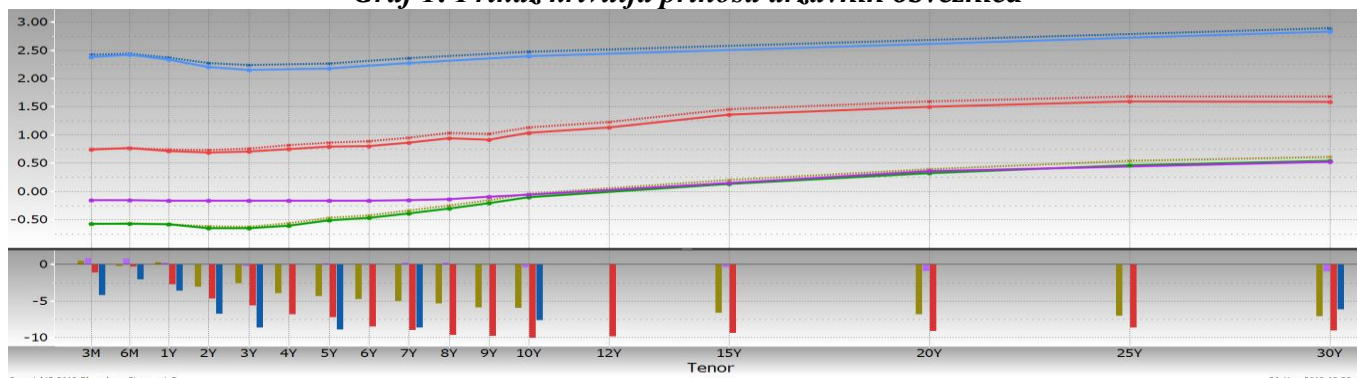
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	10.5.19	-	17.5.19	10.5.19	-	17.5.19	10.5.19	-	17.5.19	10.5.19	-	17.5.19
2 godine	-0,62	-	-0,65	2,27	-	2,20	0,74	-	0,70	-0,16	-	-0,16
5 godina	-0,47	-	-0,51	2,26	-	2,17	0,86	-	0,79	-0,16	-	-0,16
10 godina	-0,05	-	-0,10	2,47	-	2,39	1,14	-	1,03	-0,05	-	-0,05

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	10.5.19	-	17.5.19
3 mjeseca	-0,556	-	-0,547
6 mjeseci	-0,569	-	-0,572
1 godina	-0,543	-	-0,544

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.05.2019. godine (pune linije) i 10.05.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom prošle sedmice Kina je obrazložila planove za implementaciju kontramjere prema SAD na uvoz američkih proizvoda. Prateći globalni trend pada vrijednosti indeksa, evropski indeksi dionica su ponovo završili u padu, dok su prinosi sigurnijih obveznica zabilježili sedmično smanjenje između 3 i 6 baznih poena. Prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica je smanjen na najniži nivo od septembra 2016. godine, te je na zatvaranju tržišta u petak iznosio -0,104%. Na povećanu potražnju za sigurnijim investicijama uticala su dešavanja oko trgovinskih nesuglasica između SAD i Kine i u konačnici zvanična implementacija ranije najavljenih dodatnih tarifa na uvoz dobara ovih zemalja u oba smjera. Prinosi italijanskih obveznica, pored globalnih tenzija, su skoro svakodnevno bilježili rast zbog nekoliko izjava zamjenika premijera Salviniya uoči održavanja EU izbora da bi Italija mogla prekršiti EU fiskalna pravila, a što je dovelo do rasta špekulacija o mogućim ponovnim raspravama o budžetu. Pred kraj sedmice drugi zamjenik premijera Italije Di Maio je izjavio da ne želi da se Italija „uguši u dugu“, odnosno da „niko ne želi da taj odnos premaši 140%, jer bi u suprotnom nivo duga u odnosu na GDP bio izvan kontrole“, što je donekle umirilo tržište i uticalo na pad prinosa ovih obveznica do kraja sedmice.

Član UV ECB De Galhau je izjavio da su ekonomske prognoze ECB i dalje validne i da se čini da je pozicija monetarne politike odgovarajuća, odnosno da su prognoze iz marta ukazale na prilično, ali privremeno usporenje rasta.

Član IV ECB Coeure je izjavio da ukoliko pad profitabilnosti banaka postane problem za transmisiju monetarne politike, u smislu mogućnosti da banke kreditiraju i stimuliraju ekonomiju, u tom trenutku bi to za ECB mogao postati problem. Međutim, Couere je dodao da danas ne misle da je to slučaj, iako je naveo da negativne kamatne stope banke koštaju oko 8 milijardi EUR godišnje, što je prema njegovom mišljenju u ovakvom okruženju zaista malo.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka MAJ	5,0	-2,1	3,1
2.	GDP – EZ (prelim.) I kvartal	0,4%	0,4%	0,2%
3.	GDP – Njemačka (prelim.) I kvartal	0,4%	0,4%	0,0%
4.	GDP – Holandija (kvartalno) prelim. I kvartal	0,4%	0,5%	0,5%
5.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR) MAR	19,4	17,9	20,6
6.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR) MAR	-	4,63	3,24
7.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G) MAR	-	6,3%	7,6%
8.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) MAR	-0,8%	-0,6%	0,0%
9.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G) MAR	-	-3,6%	-3,1%
10.	Industrijske prodaje – Italija (G/G) MAR	-	1,3%	1,1%
11.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) MAR	-	2.358,8	2.363,7
12.	Stopa inflacije – EZ (final.) APR	1,7%	1,7%	1,4%
13.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.) APR	1,2%	1,3%	0,8%
14.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) I kvartal	-	0,3%	0,3%
15.	ILO stopa nezaposlenosti – Francuska (kvartalno) I kvartal	8,7%	8,7%	8,8%
16.	Stopa nezaposlenosti – Holandija APR	-	3,3%	3,3%

SAD

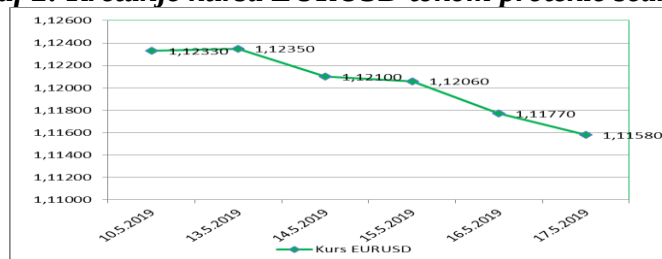
Početkom protekle sedmice prinosi na američke obveznice su zabilježili snažan pad nakon saopštenja Ministarstva finansija Kine, koje je, kao očekivanu kontramjeru, najavilo uvođenje carine na ukupno 5.140 američkih proizvoda u vrijednosti od 60 milijardi USD od 1. juna. Najavljeno je povećanje navedenih tarifa sa sadašnjih 5% na 25%. Već u utorak je uslijedio blagi oporavak nakon optimistične izjave predsjednika Trumpa, koji je istakao da vjeruje da će trgovinski pregovori s Kinom u narednom periodu biti vrlo uspješni. Istovremeno, predsjednik SAD je potvrdio da će susresti s predsjednikom Kine na sljedećem samitu lidera zemalja članica G20, koji će se održati krajem juna u Japanu. Rastuće tenzije oko trgovinskog rata SAD i Kine izazvale su znatne turbulencije na američkim berzama te pogodile poslovno povjerenje. Nakon niza slabijih izvještaja, neki ekonomski analitičari su smanjili procjene ekonomskog rasta SAD u drugom kvartalu. Iako se činilo da su se tenzije počele smirivati, predsjednik SAD je krajem sedmice formalno proglasio vanredno stanje u zemlji, kako bi zabranio američkim telekomunikacionim mrežama da kupuju opremu od stranih kompanija. Tim potezom je u najvećoj mjeri pogođen kineski telekomunikacioni gigant Huawei. U petak je zvanično potvrđena odluka predsjednika Trumpa da odgodi odluku o nametanju tarifa na uvoz automobila iz EU i Japana do šest mjeseci, kako bi se omogućilo više vremena za trgovinske pregovore te izbjeglo eventualno pogoršanje istih.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G) APR	0,3%	-0,2%	0,1%
2.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G) APR	-	0,3%	0,6%
3.	Indeks vodećih ekonomskih indikatora APR	0,2%	0,2%	0,3%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 11. MAJ	220.000	212.000	228.000
5.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 12. MAJ	-	59,9	59,8
6.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M) APR	0,0%	-0,5%	0,2%
7.	Iskorištenost kapaciteta APR	78,7%	77,9%	78,5%
8.	Indeks započelih kuća (M/M) APR	6,2%	5,7%	1,7%
9.	Obim maloprodaje (M/M) APR	0,2%	-0,2%	1,7%
10.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 10. MAJ	-	-0,6%	2,7%
11.	Indeks povjerenja prerađivačkog sektora Fed iz Njujorka MAJ	8,0	17,8	10,1
12.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Filadelfije MAJ	9,0	16,6	8,5

USD je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD smanjen s nivoa od 1,1233 na nivo od 1,1158, što predstavlja smanjenje od 0,67% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ministar inostranih poslova Hunt je izjavio da Velika Britanija u ovom momentu ne treba još jedne nacionalne izbore ili još jedan Brexit. On je dodao da nije nemoguće postići sporazum s Laburističkom partijom o pitanju Brexita te da je u osnovi obje partije da jedna drugoj ne vjeruju. Pored toga, on je dodao da bi obje partije bile “razapete” na izborima ukoliko ne uspiju riješiti problem Brexita. Ministar za Brexit Barclay je izjavio da će premijerka May početkom juna Parlamentu prezentovati plan Brexita, uprkos nepostizanju sporazuma s Laburističkom partijom.

Iz Laburističke partije je saopšteno da premijerka May još uvijek nije napravila pomak u pregovorima o Brexitu te da je partija zabrinuta za budućnost lidera Konzervativne partije koji bi se mogao povući iz bilo kojih obećanja datih od strane trenutne Vlade. Zvaničnik Laburističke partije McDonnell je izjavio da je carinska unija u potpunosti ključna za partiju te da još uvijek nije o tome postignut sporazum.

Premijerka May je već ukazala da početkom juna odlazi s premijerske pozicije, kada će parlamentarci vjerovatno ponovo glasati protiv njenog prijedloga o Brexitu. Ovakve okolnosti otvaraju mogućnosti borbe unutar Konzervativne partije, što bi moglo produkovati više euroskeptika koji bi mogli usmjeravati Veliku Britaniju ka Brexitu bez sporazuma, a što je najgori scenario za GBP.

Viceguverner BoE Broadbent je izjavio da je prilično jasno da su investicije smanjene pod uticajem neizvjesnosti oko Brexita, a naročito mogućnosti lošeg ishoda. Prema njegovom mišljenju, ukoliko se stalno očekuju neke informacije, to može imati prilično depresivan efekat na investicije. S druge strane, sporazum o Brexitu bi mogao voditi prilično snažnom povratku investicija, dodao je Broadbent. Pored toga, on je ponovio da će budući rast kamatnih stopa biti postepen i limitiran.

Ministarstvo finansija Velike Britanije, Odbor za trezor pri Parlamentu Velike Britanije i Agencija za nadzor finansijskih usluga su počeli s revidiranjem finansijske regulative nakon Brexita.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć APR	-	24.700	22.600
2.	Prosječne sedmične zarade (bez bonusa) MAR	3,3%	3,3%	3,4%
3.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno) MAR	3,9%	3,8%	3,9%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,86395 na nivo od 0,87728, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2998 na nivo od 1,2724.

JAPAN

Početkom protekle sedmice Vlada Japana je objavila najnovije prognoze u kojima je stanje japanske ekonomije opisala kao lošije, nasuprot februarskim prognozama, sugerišući da je privreda vjerovatno u recesiji, a što bi moglo pojačati rasprave o tome da li će premijer Abe po treći put odgoditi planirano povećanje poreza na promet. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ nastaviti s poduzimanjem odgovarajućih mjera procjenom stanja ekonomije, inflacije i finansijskih tržišta. Takođe, Kuroda je istakao da postoji vjerovatnoća da će kamatne stope ostati na vrlo niskim nivoima i nakon proljeća 2020. godine, iako je svjestan da niske kamatne stope utiču na dobit banaka te da se iste mogu suočiti s poteškoćama u dužem vremenskom periodu.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberga, ekonomski analitičari su smanjili prognoze stope GDP-a za tekuću godinu na 0,6% sa 0,7%, koliko je prethodno prognozirano, a što je ujedno i najniža stopa rasta od 2017. godine. Za 2020. godinu prognozirana godišnja stopa GDP-a od 0,5% je ostala nepromijenjena u odnosu na prethodne prognoze, dok je za 2021. godinu ista blago povećana na 0,9% sa 0,8%, koliko je ranije prognozirano. Istovremeno, ekonomisti su smanjili prognoze stope inflacije te se očekuje da će ista u tekućoj godini iznositi 0,8% (prethodno prognozirano 0,9%), dok su prognoze za 2020. i 2021. godinu ostale nepromijenjene (1,2% za obje godine). Takođe, očekuje se da će BoJ trenutnu referentnu kamatnu stopu zadržati na nivou od -0,10% do kraja godine.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japanu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zvanične rezerve (u mlrd USD) APR	-	1.293,5	1.291,8
2.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY) P MAR	839,5	700,1	489,2
3.	Tekući račun (u mlrd JPY) P MAR	3.020,0	2.847,9	2.676,8
4.	Vodeći indeks P MAR	96,3	96,3	97,1
5.	Koicidirajući indeks P MAR	99,6	99,6	100,5
6.	Monetarni agregat M2 (G/G) APR	2,3%	2,6%	2,4%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G) APR	2,1%	2,2%	2,1%
8.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G) APR	1,1%	1,2%	1,3%
9.	Indeks uslužnog sektora (M/M) MAR	0,1%	-0,4%	-0,6%
10.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P APR	-	-33,4%	-28,5%
11.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G) APR	-	66,1%	-3,4%

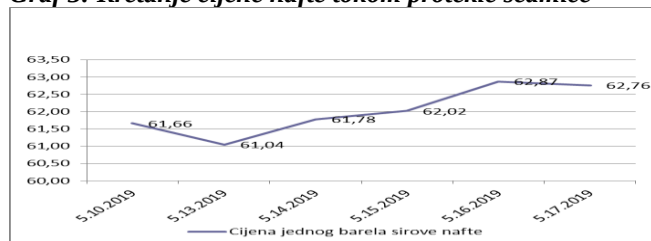
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 123,52 na nivo od 122,80. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 109,95 na nivo od 110,08.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,66 USD (54,87 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je nakon početnog blagog pada bilježila blagi rast. Prvobitni pad cijene ovog energenta zabilježen je pod uticajem tenzija između Kine i SAD, dok je do povećanja došlo nakon napada na tankere Saudijske Arabije u Perzijskom zalivu. Neposredno nakon napada, Saudijska Arabija je zatvorila svoj najveći naftovod, čime su pojačane tenzije u Perzijskom zalivu, a što je pojačalo ranjivost mreže za isporuku nafte deset najvećih proizvođača. Pobunjenička grupa iz Jemena, koja uživa podršku Irana, je preuzela odgovornost za napade, dok su zvaničnici iz Rijada ukazali na njihovu vezu s Teheranom. Sredinom sedmice cijena nafte je i dalje bila pod uticajem tenzija na Bliskom istoku te je cijena nastavila da bilježi rast, uprkos tome što su podaci za SAD ukazali da je došlo do neočekivanog rasta zaliha nafte u SAD. Ova informacija je ostala u sjeni tenzija s Bliskog

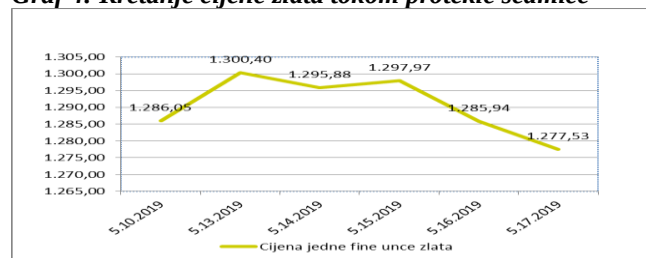
istoka, te nije imala značajniji uticaj na cijenu ovog energenta. Suhail Mohammed Al Mazarouei, ministar nafte UEA, smatra da naponi OPEC-a i njegovih saradnika da balansiraju globalnu ponudu i tražnju na tržištu nafte nisu urodili plodom jer zalihe nafte nastavljaju da rastu. Tokom vikenda OPEC se sastao sa svojim saradnicima te je signalizirano da postoji spremnost za dalje ograničenje ponude nafte do kraja tekuće godine. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 62,76 USD (56,22 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.286,05 USD (1.144,96 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je bila pod uticajima trgovinskih tenzija između SAD i Kine. Početkom sedmice cijena zlata je bilježila rast preko 1.300 USD po unci, nakon što je Kina saopštila da će povećati carine na uvoz robe iz SAD. Ovo je došlo kao odgovor na povećanje carina koje su SAD uvele Kini. Jačanje neizvjesnosti podstaklo je tražnju za sigurnim investicijama, što je svakako vodilo snažnijem rastu cijene zlata. Već narednog dana cijena ovog plemenitog metala blago je smanjena, nakon što su dionički indeksi povećani pod uticajem optimističnijeg tona SAD oko trgovinskih sporova u kojima se nalaze. Do sredine sedmice najveći uticaj na cijenu zlata imala su iščekivanja jasnijih informacija o trgovinskim odnosima Kine i SAD. Krajem sedmice objavljeni su pozitivni ekonomski podaci za SAD koji su uticali na pad cijene zlata. Pozitivni podaci za povjerenje potrošača su dali snažniju podršku USD. Cijena zlata je krajem sedmice nastavila da bilježi pad, uprkos tome što su kineske vlasti i mediji poslali jasan signal tržištu da oklijevaju s nastavkom pregovora sa SAD, nakon što je glasnogovornik Ministarstva trgovine Kine nazvao poteze predsjednika Trumpa „nasilničkim“, jer je prošle sedmice povećao carine na uvoz iz Kine, a nakon toga zaprijetio dodatnim carinama na uvoz vrijedan oko 300 milijardi USD, što je izazvalo ozbiljno pogoršanje u pregovorima. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.277,53 USD (1.144,98 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.